

Klimat- och näringslivsdepartementet  
Dnr: KN2024/01008

2024 05 16

[kn.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:kn.remissvar@regeringskansliet.se)  
kopia till [kn.nm@regeringskansliet.se](mailto:kn.nm@regeringskansliet.se)

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråds yttrande avseende:  
Förlängning av pausen av omprövning för moderna miljövillkor KN2024/01008

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd välkomnar att pausen gällande omprövningar av vattenkraften ytterligare förlängs. ArbetSam uttrycker därför en önskan om ett moratorium beträffande nationella planen för vatten (NAP). Att enbart skjuta fram processerna ett år löser inte problemen om inte analys och översyn ses ur ett helhetsperspektiv vad gäller vattenlandskapen och som en del av människors livsmiljö. Det innebär att de sociala värdena inkluderas, vilka innehåller både kulturmiljövärden och värden för rekreation.

ArbetSam anser att det är anmärkningsvärt att remisstiden endast är åtta dagar, inklusive långhelg. Departementets hantering undergräver demokratin i en tid då man påtalar vikten av dialog och värnandet av demokratin.

Om Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) är Sveriges största museiförening med drygt 600 medlemsmuseer, 30 organisationer samt enskilda medlemmar. Driftsformerna för dessa museer är mycket varierade: enskilda föreningar, stiftelser, privatpersoner och företag som sköter den vardagliga driften. Ägandeförhållandena är minst lika mångfacetterade med föreningar, stiftelser, kommuner, företag och privatpersoner som ägare. Huvudparten av arbetslivsmuseerna drivs av ideella krafter.

Bakgrund

När Sverige industrialiserades fanns inte alltid kapital att investera i ångmaskiner. I stället använde man sig av den billigare vattenkraften för att driva maskiner och produktionsutrustning. Sverige har därför, i motsats till exempelvis England, ett stort antal industriella anläggningar utanför städerna där vattenkraften varit en av lokaliseringfaktorerna. Utanför storstadsområdena har exploateringstrycket inte alltid varit lika stort och många värdefulla industriellanläggningar har därför bevarats åt eftervärlden. På dessa platser finns idag arbetslivsmuseer som på ett resurssnålt och hållbart sätt bevarar och befolkar dessa platser. Där berättar man historien om hur Sverige utvecklades från att vara ett jordbruksland till att bli en framgångsrik industrination. Industrisamhällets kulturarv berättar om hur industrialismen och de stora folkrörelserna i form av liberalism, frikyrklighet, nykterhet, kvinnorörelse och arbetarrörelse formade det moderna demokratiska Sverige. Arbetslivsmuseerna berättar och levandegör historien genom arbete och vardag, ofta med maskiner och tekniska system i drift, men även om livet vid sidan av arbetet. Museernas huvudsakliga inriktning är att ur sina olika perspektiv bevara, bruka, och berätta om industrisamhällets kulturarv. Arbetslivsmuseernas samlingar är idag mycket omfattande. Man kan nog utan att överdriva konstatera att den största delen av bevarandet av industrisamhällets kulturarv vilar på ideella krafter.

ArbetSam önskar se mer av ett statligt ansvar. Det finns stora behov av ökat stöd, synliggörande och inkluderande av industrisamhällets kulturarv och landets alla arbetslivsmuseer i de offentliga strukturerna. I Sverige finns 2 000\* museer varav drygt 1 500 är arbetslivsmuseer.

\*Ur rapport Civilt försvar mot 2030 ett totalförsvar i balans av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (Ju2022/01209/SSK).

Mikael Parr  
Ordförande

Lovisa Almborg  
Verksamhetsledare